

מדד המגדר אי־שוויון מגדרי בישראל

2025

הגר צמרת | הדס בן אליהו
נעמי חזן | חנה הרצוג
רונה ברייר־גארב

ידעת
sheknows • هي تعرف

שוויות • WIPS
המרכז לקידום נשים בזירה הציבורית

מכון ון ליר בירושלים
THE VAN LEER JERUSALEM INSTITUTE
معهد فان لير في القدس

עיקרי תוצאות מדד המגדר 2025

1. מתחילת המדידה בשנת 2004 חלה ירידה של 15% בלבד ברמת האיישוויון המגדרי הכוללת בישראל – שיפור של פחות מאחוז אחד בממוצע לשנה. במדד המגדר 2025 ניכרת עלייה באיישוויון המגדרי בממוצע של פועמה, מגדור מקצועי, חלוקת זמן, אלימות ובריאות. צמצום קל של פערים מגדריים נמצא בממדים של השכלה, שוק העבודה, משפחה וילודה, ובממד התחברה הערבית. הממד שבו קיים הפער המגדרי העמוק ביותר ממשיך להיות עוצמה פוליטית וכלכלית, והממד השוויוני ביותר הוא השכלה.

2. בממד העוצמה חלה צניחה דרמטית בייצוג נשים בזירה הפוליטית

במסגרת הממשלה הנוכחית – ירידה במספר הח"כיות והשרות, היעדר מנכ"ליות במשרדי הממשלה, ואף ירידה בייצוג נשים בסגל הבכיר בשירות המדינה. גם בזירה הכלכלית חלה ירידה בייצוג נשים בקרב מנכ"לים במשק. במגזר הפרטי נמשך הגידול האיטי בייצוג נשים בדיסקרטיונים של חברות ציבוריות, והוא עלה ל-29% בשנת 2024. לעומת זאת, בחברות הממשלתיות התהליך הפוך ומהדהד את ההדרה של נשים ממוקדי כוח והשפעה: בשנת 2025 ירד הייצוג של נשים בדיסקרטיונים של חברות ממשלתיות ל-36%, ושיעור החברות שבדיסקרטיונים שלהן אין נשים במינוי ממשלתי עלה לכמעט שליש – וכל זאת על אף חקיקה המחייבת ייצוג שוויוני לנשים.

3. בממד האלימות חל שינוי לרעה בכל האינדיקטורים הנבדקים: גידול

במספר הפניות החדשות למרכזי סיוע לנפגעות ולנפגעי תקיפה מינית, ועלייה במספר הנשים המטופלות במרכזי אלימות במשפחה של משרד הרווחה (וירידה במספר הגברים). תחושת הביטחון בשעות החשכה באזור המגורים ירדה בין 2020 ל-2024 ב-18% בקרב נשים ו-12% בקרב גברים (לכדי 65% ו-81%, בהתאמה). שיעור הנשים המדווחות כי הוטרוף מינית עלה ל-5.7% מינואר 2022 יש גידול איטי במספר התיקים שנפתחו במשטרה בגין עבירות מין במשפחה. מספר המקרים של רצח נשים על רקע מגדרי עלה אף הוא, ובמחצית מהרצוצחים עשו שימוש בכלי נשק לביצוע הרצח.

4. בממד שוק העבודה היחס בין השכר החודשי הממוצע של נשים וגברים נותר ללא שינוי בשנים 2022-2024 ועומד על 0.65, כלומר נשים מרוויחות

בממוצע 35% פחות מגברים. הפער המגדרי בשכר השכירים בישראל הוא השני בגובהו בקרב מדינות ה-OECD, ובשונה מרוב המדינות בארגון, הוא אינו מצטמצם. ההשתתפות בשוק העבודה נשארה כמעט ללא שינוי, אך עלה שיעור המועסקים במשרה חלקית (יותר בקרב גברים). חלה ירידה בהיקף המועסקים ביותר ממשרה אחת, בעיקר בקרב גברים. חל גידול בפער המגדרי במשך זמן הנסיעה לעבודה: שיעור הגברים הנוסעים 45 דקות או יותר עלה ל-28% לעומת 18% בקרב נשים. לעומת זאת, שיעור גבוה יותר של נשים עובדות קרוב לבית. דפוס זה מעיד על האחריות המוגברת המוטלת על נשים לטיפול בילדים ובמשק הבית (עבודות שקופות) עקב חלוקת עבודה מגדירית לא שוויונית מתמשכת בתחום זה. אזור התעסוקה של נשים מצומצם יותר ובעקבות כך גם ההזדמנויות התעסוקתיות והאפשרויות שלהן להתפתחות אישית ומקצועית ולתגמול גבוה יותר.

5. היבט נוסף של שוק העבודה הוא פערים בין נשים לגברים בתעסוקה

מעורבות: במדד הנוכחי אפשר לראות הורעה בתנאי התעסוקה של נשים וגברים כאחד, אך הפער המגדרי ברוב האינדיקטורים לא השתנה. בקרב המועסקים עד שבר מינימום (30% מהגברים ו-40% מהנשים) והמועסקים לתקופה ממושכת הצטמצם הפער המגדרי, אך חל גידול בפער בקרב המועסקים במשרה חלקית שלא הוצגו. הפן המגדרי בתחולת העוני משלים את התמונה: שיעור הנשים העניות גבוה משיעור הגברים העניים, ועל אף ירידה בהיקף התובעים גמלה של הבטחת הכנסה, משנת 2021 הפער הולך וגדל מכיוון שהירידה גדולה יותר בקרב גברים בהשוואה לנשים. הפער המגדרי בתחום העוני בשנתיים האחרונות הוא ברמה הגבוהה ביותר מתחילת המדידה.

6. בממד ההשכלה התרחב הפער המגדרי ברכישת השכלה גבוהה. חלה

עלייה בשיעור הנשים בעלות 13-15 שנות לימוד, וירידה בשיעור הגברים בעלי 16 שנות לימוד ומעלה. ייתכן שהגידול בפער המגדרי קשור לגיוס המילואים הנרחב מאז מתקפת 7/10, שכן רוב המגויסים הם גברים.

7. במדד נבחנה רמת הבידול המגדרי בתחומי הלימוד בהשכלה הגבוהה

ובמשלחי יד בשוק התעסוקה. תוכניות רבות הופעלו במהלך השנים כדי לעודד נשים לרכוש שכלול בתחומים שמגייסים תגמול גבוה יותר בשוק התעסוקה – תחומים שבאופן מסורתי רוב הלומדים אותם הם גברים. הממצאים מלמדים כי למרות המאמצים המושקעים בעידוד נשים לגוון את תחומי הלימוד שלהן ולרכוש השכלה בתחומים המזוהים כ"גבריים", רמת הבידול המגדרי בהשכלה הגבוהה לא ירדה בשני העשורים האחרונים. לעומת זאת, בשוק העבודה נשים גיוונו יותר את תחומי העיסוק שלהן, אך משנת 2021 חל שינוי לרעה, ורמת הבידול המגדרי בתעסוקה שבה ועלתה.

8. נוסף על המדידה הכללית, מדד המגדר בוחן את האיישוויון המגדרי

בהצטלבות עם מיקום חברתי. הצטלבויות אלה מכוננות משטרים שונים של הפרדה והדרה על בסיס מגדרי. לראשונה במדד מתאפשרת השוואה של רמת השכר של נשים מקבוצות חברתיות שונות ושל הפער המגדרי בשכר בקבוצות אלו, ואפשר לראות כי קיימים פערים עמוקים בין קבוצות שונות של נשים בחברה היהודית.

9. בחברה הערבית נמשכת הירידה ברמת האיישוויון בין נשים לגברים. הפער

המגדרי בהשתתפות בשוק העבודה הצטמצם עקב עלייה יחסית גדולה יותר בתעסוקת נשים בהשוואה לגברים (37% לעומת 64%, בהתאמה). יותר עובדים מועסקים במשרה חלקית, ובקרב נשים חל גידול במועסקות כך שלא הוצגו. הפער המגדרי ברכישת השכלה גבוהה התרחב עקב עלייה בשיעור הנשים הרוכשות השכלה. בממד התחברה החדרית חלה עלייה ברמת האיישוויון המגדרי בהשוואה לשנה הקודמת.

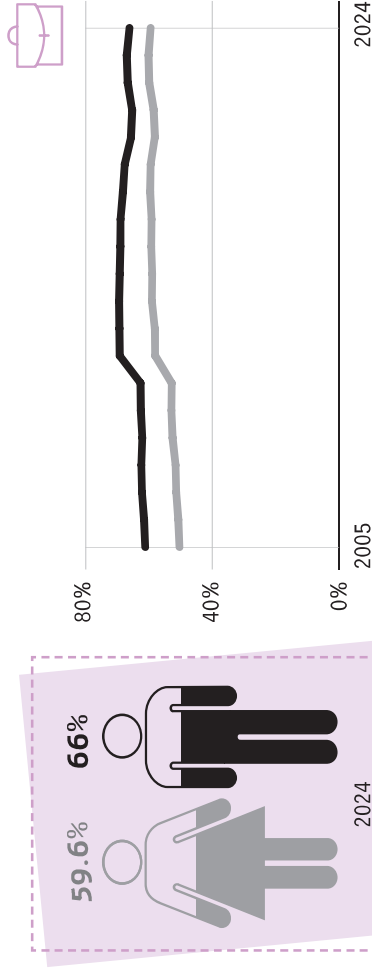
ממצאי מדד המגדר מחזקים את המגמה של השנים האחרונות, שלפיה קידום השוויון בין נשים לגברים ברוב התחומים נבלם ובמקרים רבים מזי אף נסוג.

מקור: נתוני למ"ס ועיבודי המחברות

פער מגדרי מתמשך בכל תחומי החיים

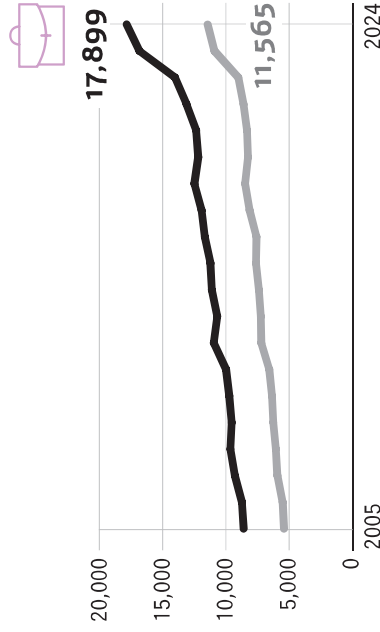
ברוב תחומי החיים נשמר פער מגדרי לטובת הגברים. במקצת התחומים לא זו בלבד שהפער אינו מצטמצם אלא הוא אף גדל עם הזמן.

שיעור ההשתתפות בכוח העבודה גיל 15 ומעלה

מקור: נתוני למ"ס ועיבודי המחברות

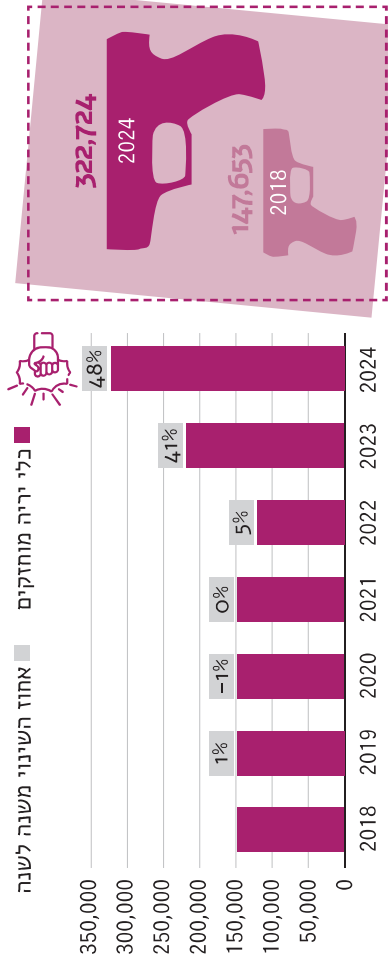
שכר חודשי ממוצע בקרב שכירים* בש"ח

* נתוני 2005-2022 מפרסומי למ"ס. נתוני 2023-2024 מדוח השבר של בטי"ל

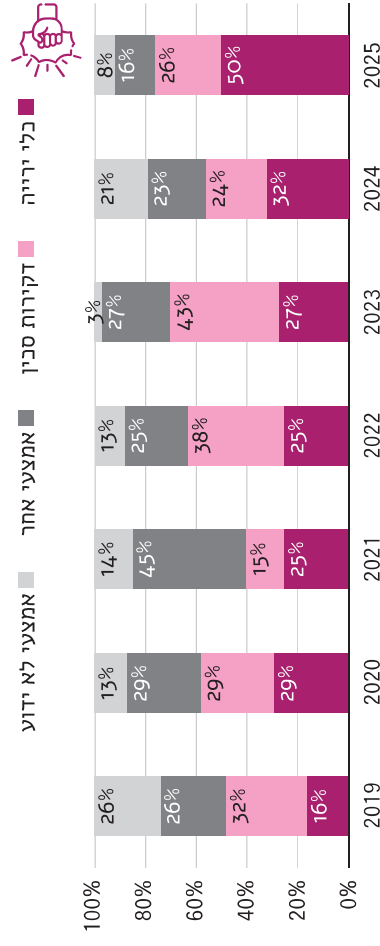
מקור: OECD

מספר כלי יריה פרטיים המוחזקים בידי בעלי רישיונות בישראל לפי שנה

מקור: קואליצית האקדח על שולחו המטבח, על בסיס המשדר לביטחון פנים

רצח נשים על רקע מגדרי*, לפי אמצעי הרצח** ולפי שנה באחרים

רצח על ידי בן זוג/קרוב משפחה, במסגרת סכסוך בין משפחות/עבריינים או ניסיונות חיסול של אחרים *זיהוי אמצעי הרצח מבוסס על ניתוח פרוסומים ככלי התקשורת

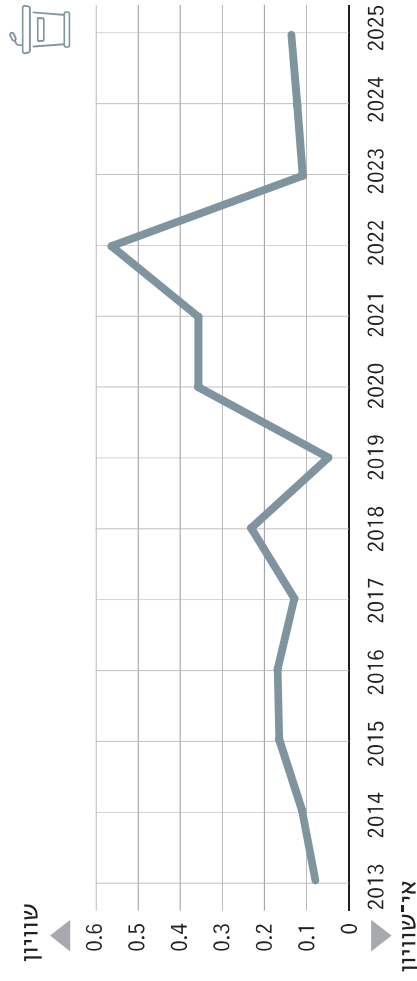
מקור: יודעת

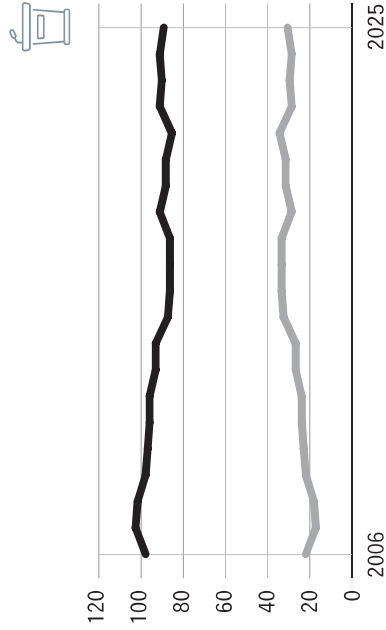
זירה פוליטית וכלכלית

עמדות הניהול, ההשפעה וקבלת ההחלטות בזירה הפוליטית ובזירה הכלכלית מאוישות ברובן על ידי גברים. **רמת השוויון המגדרי בעוצמה הפוליטית** נותרה נמוכה מאוד כתוצאה מייצוג פוליטי נמוך של נשים וממינוי של נשים מעטות לתפקידים בזירה הפוליטית מאז הבחירות האחרונות.

רמת השוויון המגדרי בעוצמה הפוליטית*

מספר חברי וחברות הכנסת

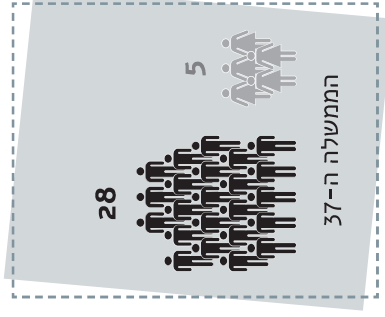
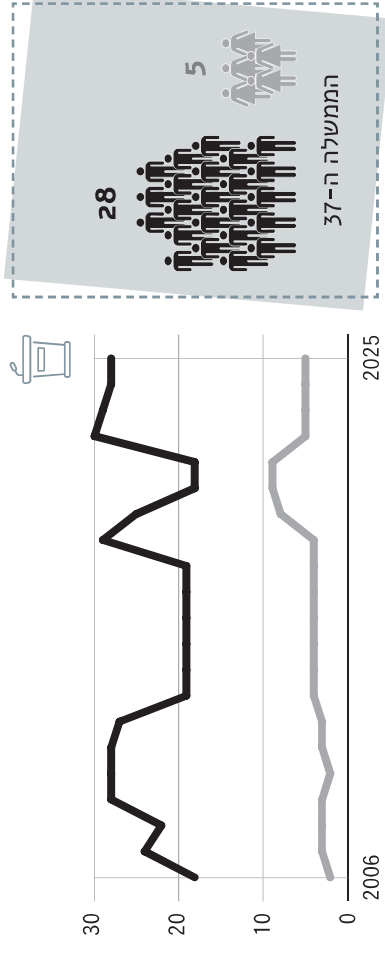

נשים וגברים
בראש רשויות
מקומיות 2025

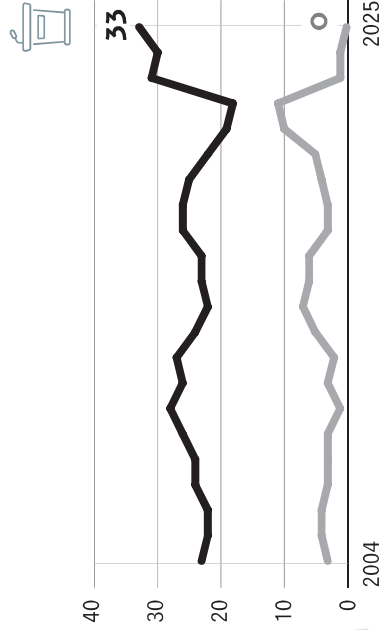
מקור: נתוני משרד הפנים
ועיבודי המחברות

מספר שירות ושרים בממשלה

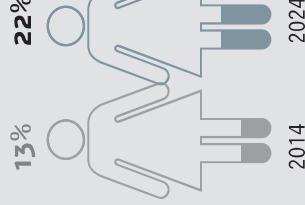

מקור: אתר הכנסת

מספר המנכ"לים והמנכ"ליות של משרדי הממשלה

שיעור פרופסוריות
מן המניין
באוניברסיטאות

מקור: למ"ס

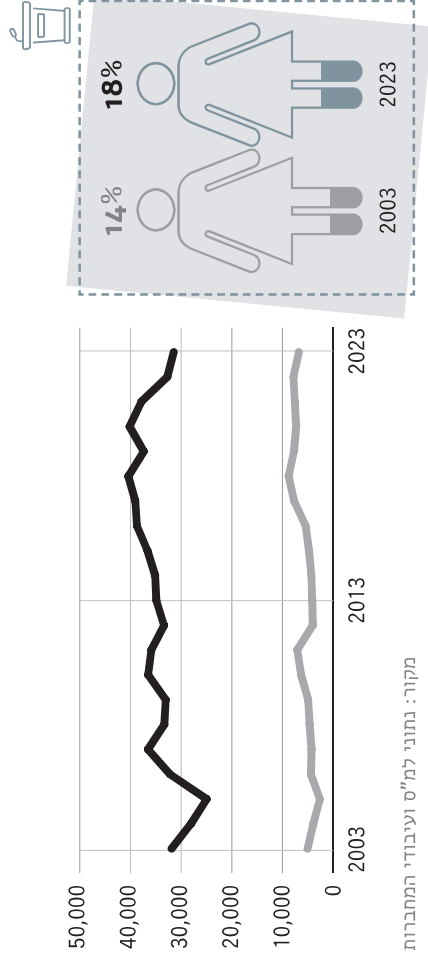
מקור: יודעת

עוצמה פוליטית וכלכלית

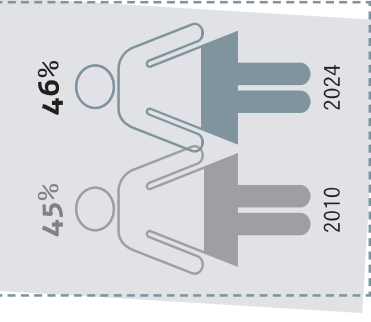
עמדות המפתח בזירה הפוליטית והכלכלית מאוישות ברובן המכריע על ידי גברים.

מספר המנב "לים והמנב" ליות במשק

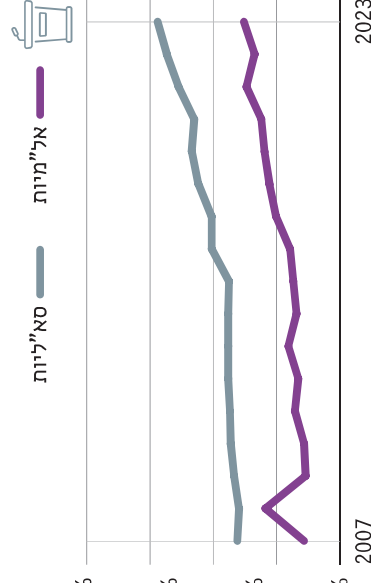
מקור: נתוני למ"ס ועיבודי המחברות

בשירות המדינה
נשים בדרג הבכיר

מקור: נתוני נציבות שירות המדינה
ועיבודי המחברות

שיעור הנשים בדרגת סגן אלוף
ואלוף משנה בצה"ל לפי שנים

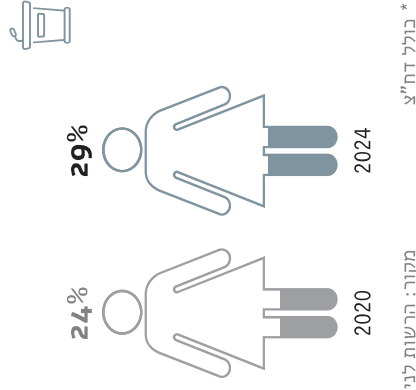

מקור: צה"ל (מענה לבקשת חופש מידע)

ת"א-125*

של חברות ציבוריות במדד

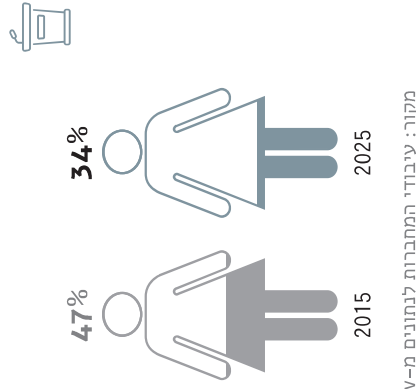
ייעוץ נשים בדירקטוריונים

מקור: הרשות לביטוח ערך

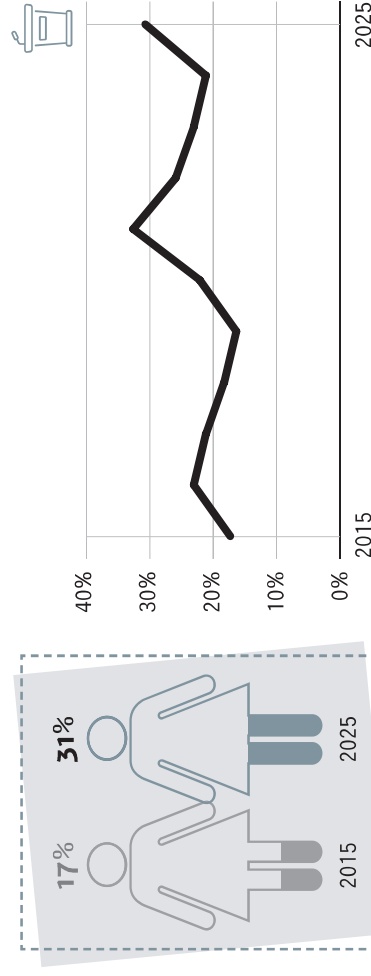
* כולל דח"צ

של חברות ממשלתיות
בדירקטוריונים
ייעוץ נשים

מקור: עיבודי המחברות לנתונים מ-Data.gov

ע"י רשויות המדינה* באחוזים

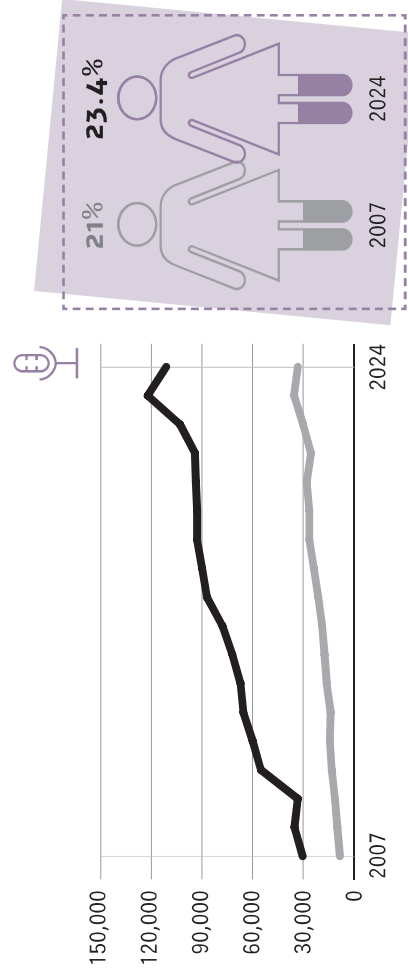
רשות החברות הממשלתיות, הוועדה לבדיקת מינויים*

מקור: עיבודי המחברות לנתונים מ-Data.gov

**התקשורת והספורט
פער מגדרי מתמשך בתחומי התרבות,**

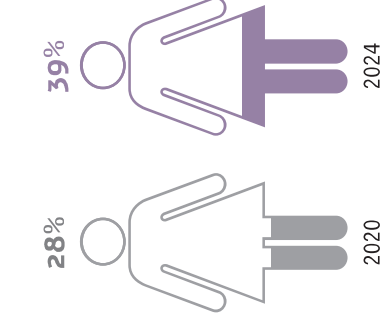
הפערים בין נשים לגברים בהובלה והשפעה בתחומי החרות, הספורט והתקשורת תורמים לעיצוב דימויים, סמלים ומיתוסים המשמרים היררכיות מגדריות בחברה הישראלית

מספר הספורטאים והספורטאיות הפעילים ספורט תחרותי

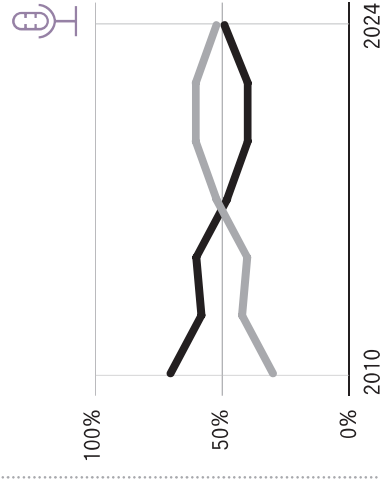
מקור: משרד התרבות והספורט

ש"ל איגודי ספורט
שיעור הנשים בהנהלות

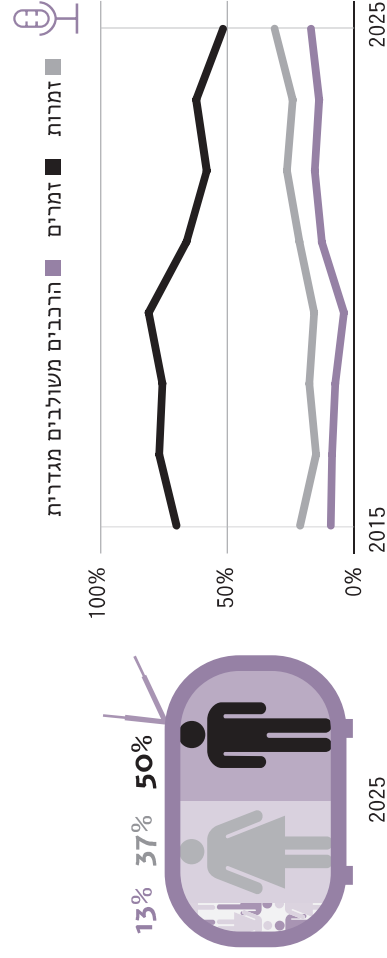
מקור: משרד התרבות והספורט

ספרי פרוזה ושירה שיצאו לאור בישראל לפי מגדר המחקר

מקור: הספריה הלאומית

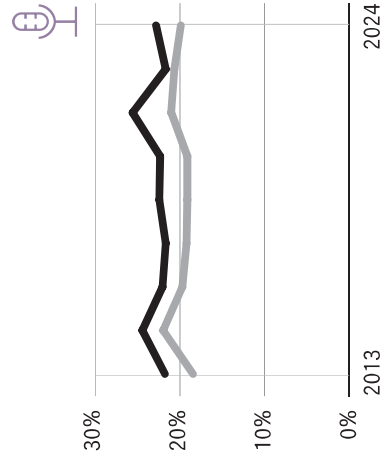
השמעות של זמרים וזמרות בתחנות הרדיו הארצי והאזורי

מקור: אתר מדיה פורסט ועיבודי המחברות

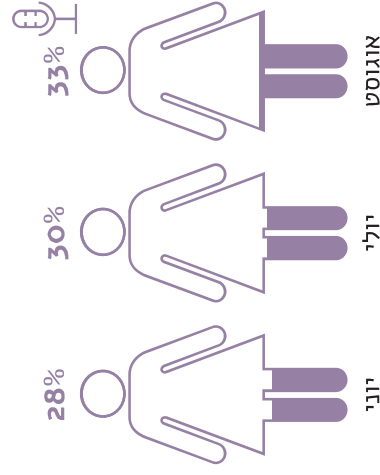
31.08.25 עד ל-2025* נתוני

שיעור העוסקים בפעילות
התנדבותית לפי מגדר

מקור: למ"ס

ייעוץ נשים בחדשות הערב
בערוצי הטלוויזיה 2025

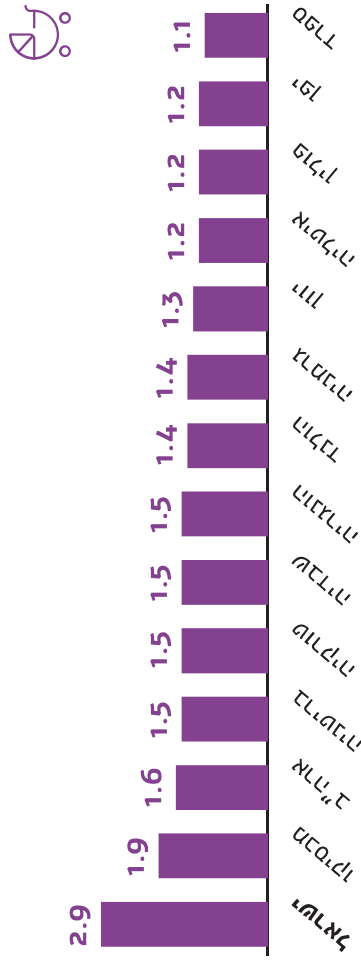

מקור: מ"מ 50:50 שותפות ושווייז מגדר, ילגא

עבודה, משפחה, זמן

העבודות היו משמשת במקרים רבים **חסם** להשתתפות מלאה ושוויונית של נשים בשוק האחריות זו משמאל זה ימין **לעבודות השקופות** - עבודות הבית והטיפול במשפחה. לעיסוקת נשים קשורה קשר הדוק לחלוקת העבודה המגדרית בבית ובמשפחה. נשים הן עדיין האחראיות העיקריות **לעבודות השקופות** - עבודות הבית והטיפול במשפחה. האחריות זו משמשת במקרים רבים **חסם** להשתתפות מלאה ושוויונית של נשים בשוק העבודה. בישראל זהו סוגיה משמעותית במיוחד לאור רמת הפריזון הגבוהה בהשוואה למדינות מפותחות אחרות.

מספר ילדים ממוצע לאישה במדינות OECD נבחרות 2023

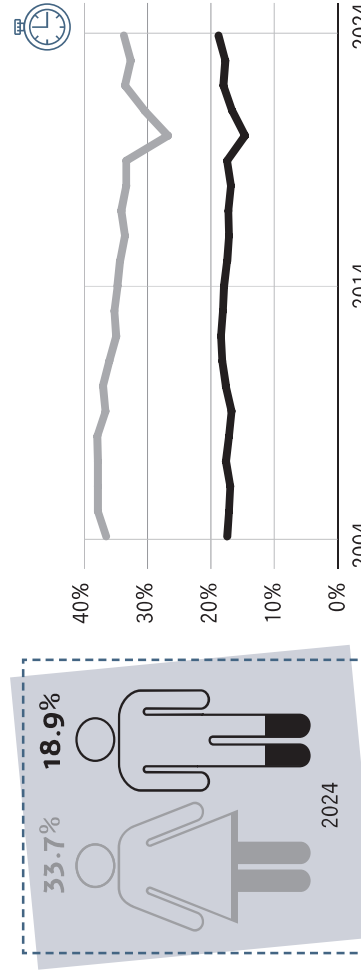
OECD Family Database: מרקר

נשים לעומת גברים בראש משפחות חד־הוריות

מקור: נתוני למ"ס ועיבודי המחברות

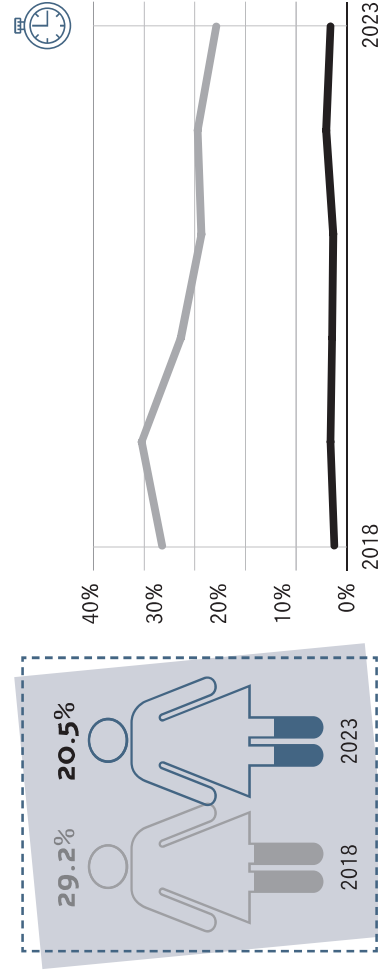
שיעור הנשים והגברים המועסקים במשרה חלקית*

*מכוח העבודה האזרחי

מקור: נתוני למ"ס ועיבודי המחברות

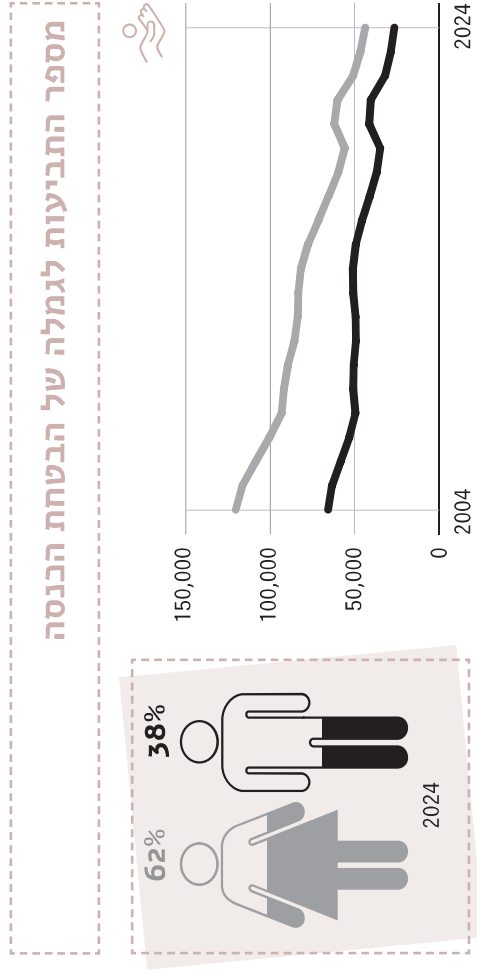
תעסוקה במשרה חלקית עקב טיפול במשפחה ובבית
אחוז המדווחים

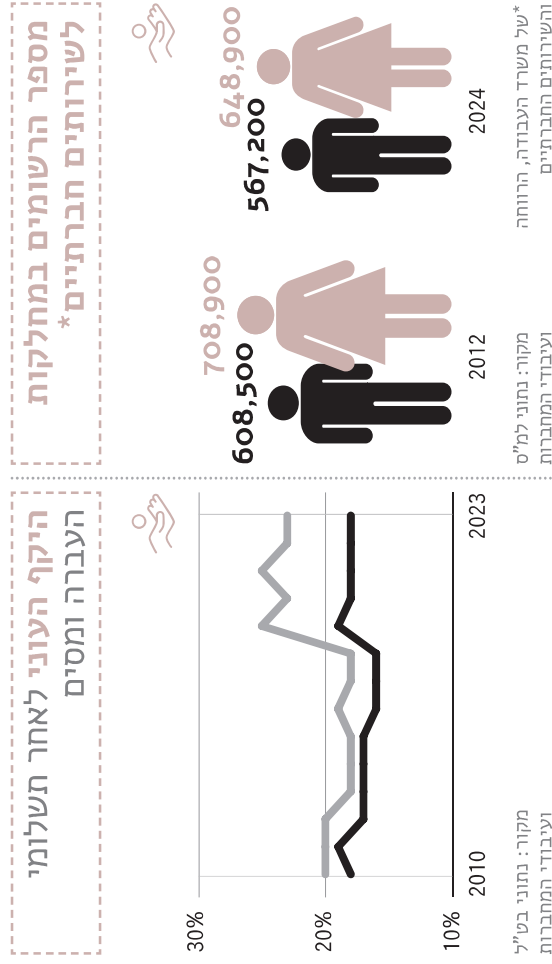
מקור: נתוני למ"ס ועיבודי המחברות

פגיעות וביטחון כלכלי

נשים עניות יותר מגברים ונסמכות יותר על מערכת הביטחון הסוציאלי בשלבי החיים השונים.

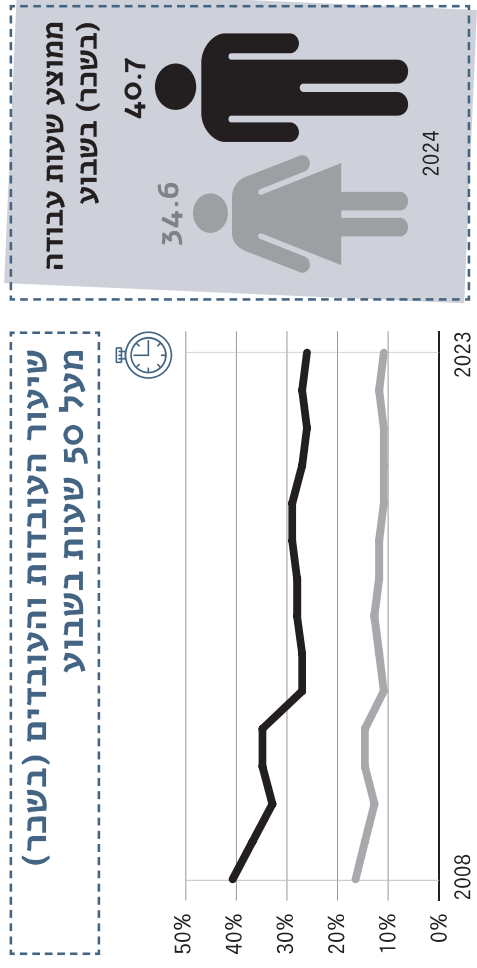

מקור: נתוני בט"ל ועיבודי המחברות

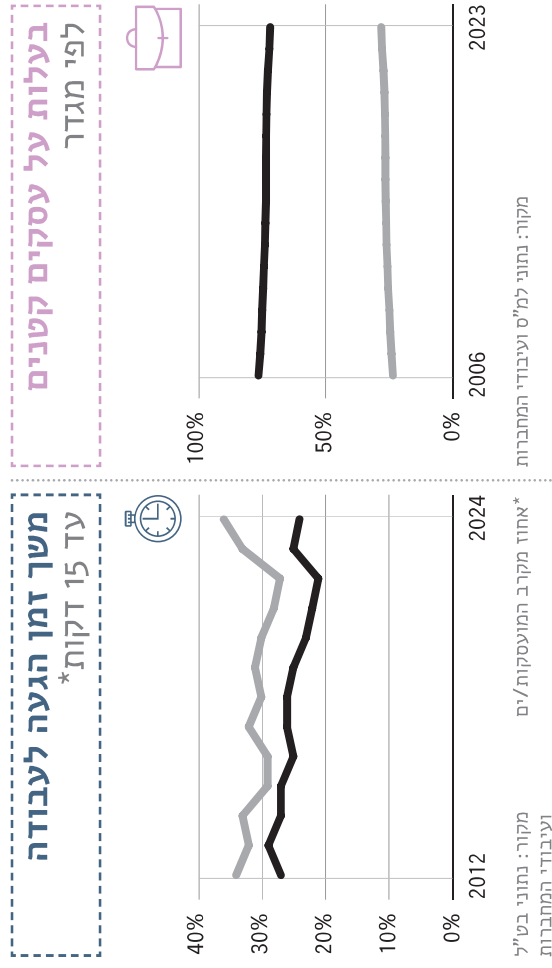

ועיקודי המחברות
מקור: נתוני בט"ל

עבודה, משפחה, זמן

מקור: נתונים לשנת 2010 * אין נתונים למ"ס

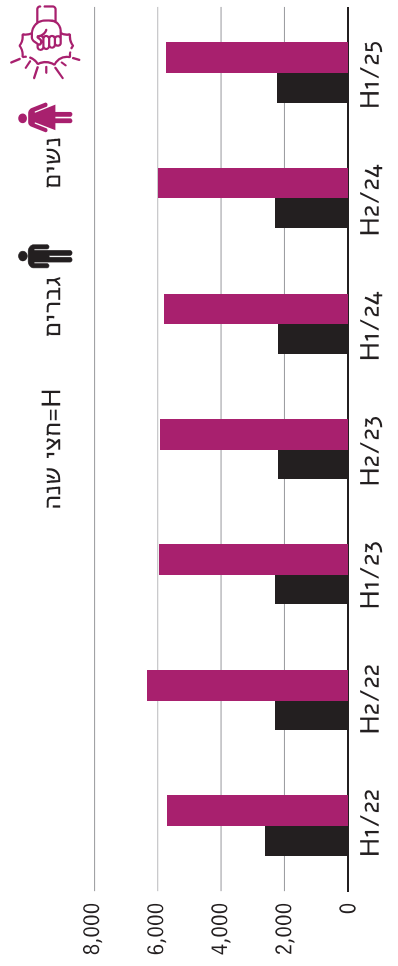
מקור: נתוני למ"ס ועיבודי המחברות

אלימות מבוססת מגדר

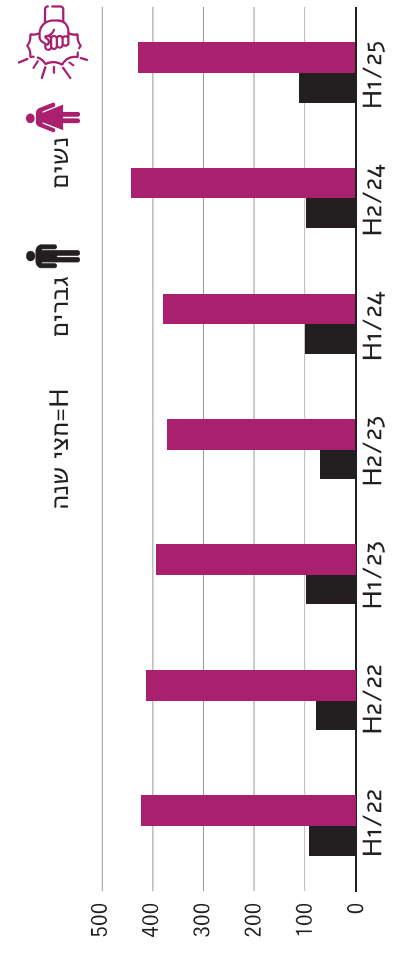
הנתונים אודות אלימות במשפחה, גופנית ומינית, מוצגים בחלוקה לתקופות של חצי שנה, מינואר 2022 ועד יוני 2025 (בכל שנה, חצי השנה הראשונה (H1) היא ינואר עד יוני, וחצי השנה השנייה (H2) היא יולי עד דצמבר).

מספר התיקים שנפתחו במשטרה בגין עבירות אלימות גופנית במשפחה לפי מגדר הנפגעת

מקור: מענה משטרת ישראל לבקשת חופש מידע

מספר התיקים שנפתחו במשטרה בגין עבירות מין במשפחה לפי מגדר הנפגעת

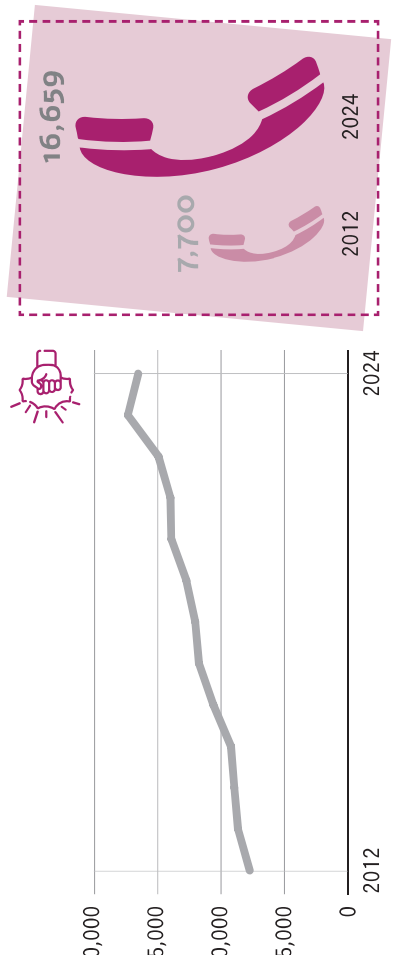

מקור: מענה משטרת ישראל לבקשת חופש מידע

אלימות מבוססת מגדר

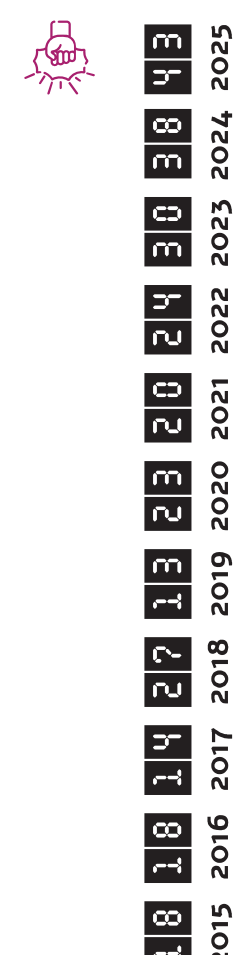
קשה מאוד לאמוד את היקף תופעת האלימות מבוססת המגדר בישראל משום שקיים מחסור בנתונים רשמיים עדכניים ביחס להיקף התופעה על היבטיה השונים: אלימות מינית, פיזית, כלכלית, רצח נשים, אלימות במשפחה, ועוד. הנתונים הקיימים מהווים אומדן חסר של היקף התופעה.

מספר הפניות החדשות מדי שנה למרכזי הסיוע לנפגעות ולנפגעי תקיפה מינית

מקור: איגוד מרכזי הסיוע

רצח נשים כולל רצח על רקע מגדרי (נשים שנרצחו ע"י בן זוג או קרובי משפחה, במסגרת סכסוך בין משפחות / עבריינים) ורצח בנסיבות אחרות

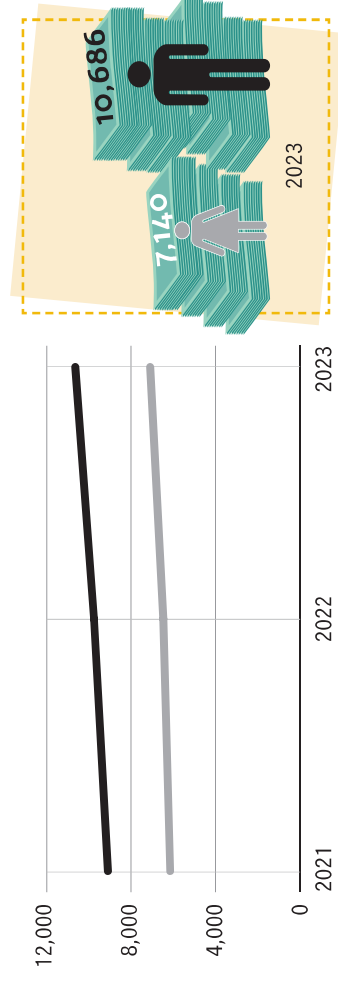

מקור: דבור, ממ, משטרת ישראל, שדולת הנשים
נתוני 2025 עד 30 בנובמבר

הצטלבויות: פערים מגדריים והשוואה בין נשים מקבוצות חברתיות שונות

ההשוואה בין נשים מקצועיות חברתיות שונות מאפשרת לעמוד על הבדלים במיקום החברתי-כלכלי של נשים בחברה הישראלית, ולזהות כיצד ההצלבות בין מגזר למיקום חברתי מעצמי את המוחלטות של נשים מסוימות לעומת אחרות. לראשונה במדד המגדר, מוצגים נתונים אודות נשים מקהילת יוצאי אתיופיה.*

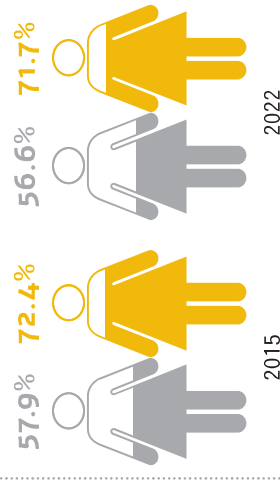
פער מגדרי בשכר החודשי הממוצע בקרב יוצאי אתיופיה
שכירים. גילי 18-64, בש"ח

מקור: מדד הגיוון התעסוקתי

סטודנטים לתואר ראשון אחוז הנשים מקרב

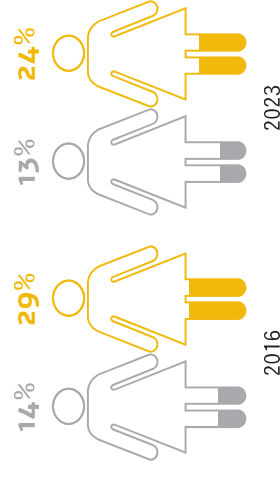
יוצאות אתיופיה יתר האוכלוסייה

מקור: למ"ס

משפחות חד-הוריות

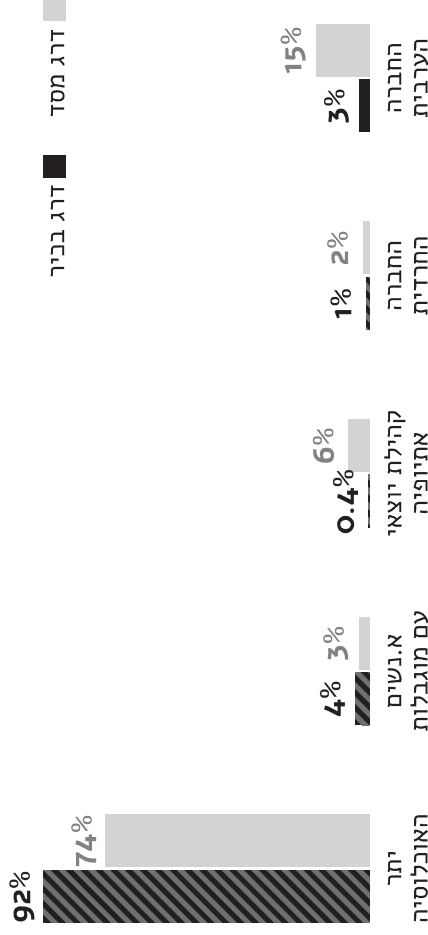
החברה הכללית יוצאות אתיופיה

מקור: למ"ס

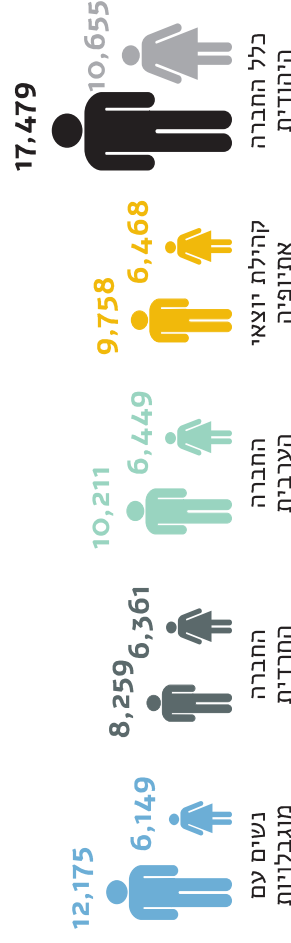
מחפרמים מעט נתונים רשמיים בפילוח מגדרי אודות קהילת יוצאי אתיופיה, וקיים קושי לאחר נתונים המאפשרים השוואה ישירה בין גישים מבוצעות חברתיות שונות.

שיעור קבוצות אוכלוסיה שונות בקרב נשים בשירות המדינה, לפי דרג, 2023

מקור: נציבות שירות המדינה ומרכז המחקר והמידע של הכנסת

פער מגדרי בשכר החודשי הממוצע לפי קבוצת אוכלוסייה שכיורים, גילי 18-64, 2022, בש"ח

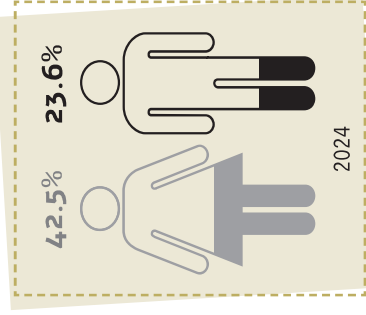
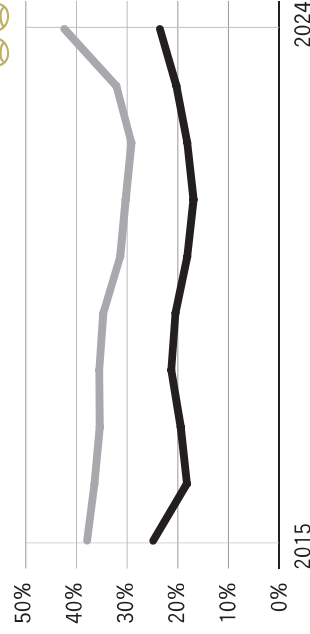
מקור: מדד הגיוון התעסוקתי

הצטלבויות: פערים מגדריים בקרב קבוצת הגיל 65 ומעלה

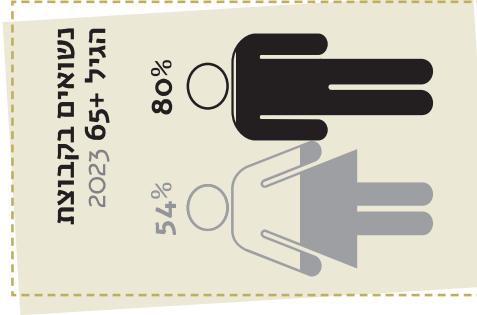
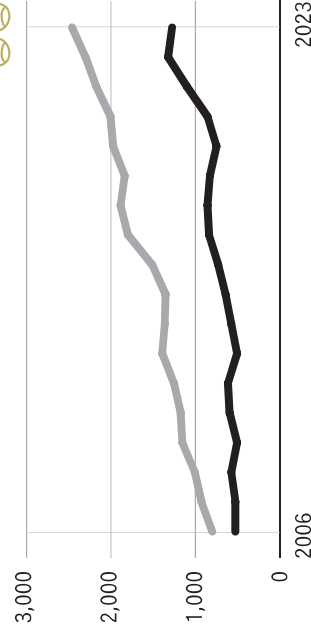

מדווחים על תחושת דיכאון נשים וגברים בגילאי 65+, באחוזים

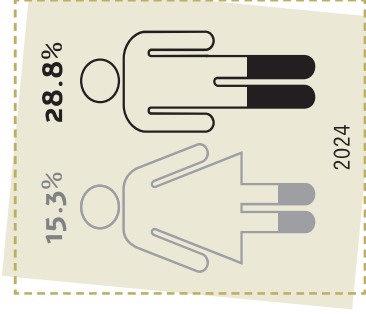
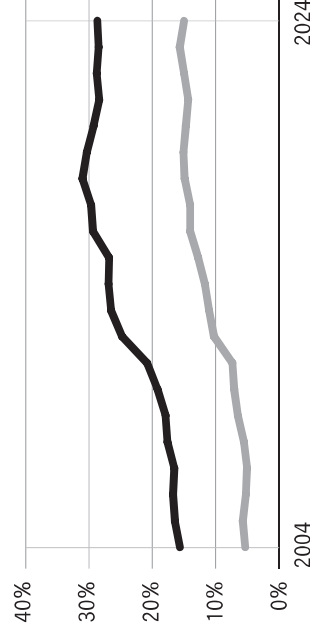
מקור: נתוני למ"ס ועיבודי המחברות

מעולם לא נישאו בקבוצת הגיל 65+

מקור: נתוני למ"ס ועיבודי המחברות

השתתפות בנח העבודה נשים וגברים בגיל 65+

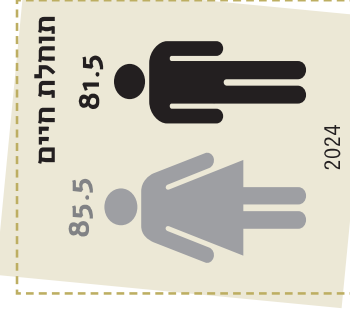

מקור: נתוני למ"ס ועיבודי המחברות

תוחלת חיים בריאים: בגיל 65, מספר השנים הממוצע שצפויים לחיות ללא בעיה בריאותית שמפריעה לתפקוד

נשים חיות יותר שנים בסך הכל, אך בבריאות פחות טובה

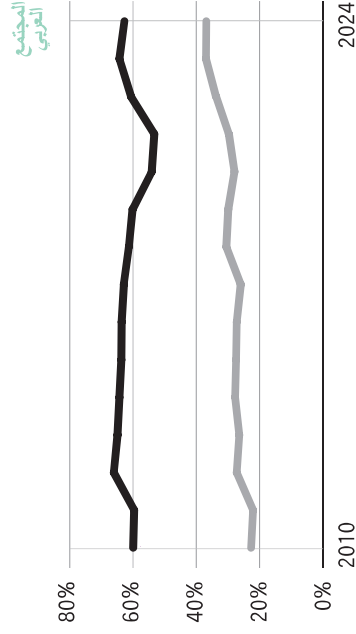
מקור: נתוני למ"ס ועיבודי המחברות

הצטלבויות: פערים מגדריים בחברה הערבית

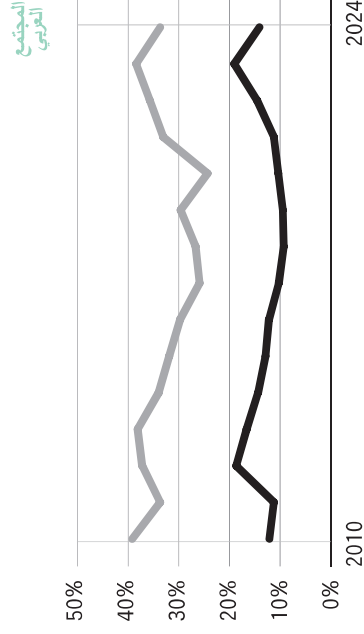
בחברה הערבית, שיעור הנשים בעלות השכלה אקדמית ממשיך להיות גבוה משיעור הגברים. הפער המגדרי בתעסוקה ממשיך להצטמצם, אם כי עדיין שיעור הנשים הערביות המועסקות בשכר נמוך בהשוואה לחברה הכללית.

השתתפות בכוח העבודה בחברה הערבית בישראל

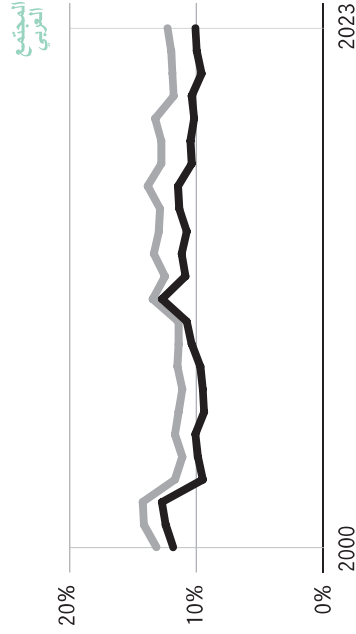
מקור: נתוני למ"ס ועיבודי המחברות

עבודה במשרה חלקית בחברה הערבית בישראל

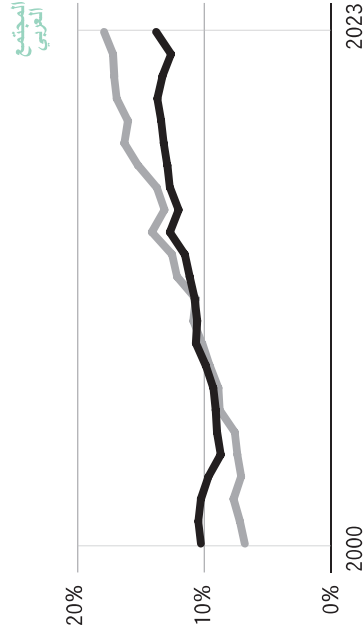
מקור: נתוני למ"ס ועיבודי המחברות

שיעור בוגרי/ות 15-13 שנות לימוד בחברה הערבית

מקור: נתוני למ"ס ועיבודי המחברות

שיעור בוגרי/ות 16 שנות לימוד ומעלה בחברה הערבית

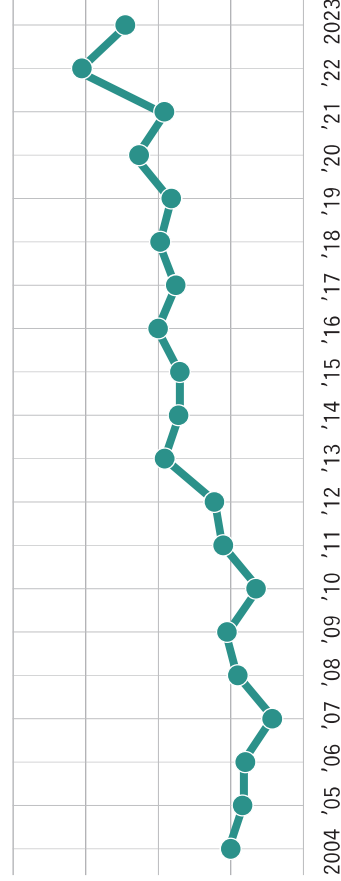
מקור: נתוני למ"ס ועיבודי המחברות

רמת השוויון המגדרי לאורך השנים

מתחילת המדידה בשנת 2004 עלתה רמת השוויון המגדרי בישראל ב-15% בלבד (שיפור של 0.75% בממוצע לשנה). בין השנים 2004-2010 לא חל שינוי משמעותי לטובה ברמת השוויון המגדרי. משנת 2010 ועד שנת 2013 החל שיפור מסוים ורמת השוויון המגדרי עלתה באיטיות. בין השנים 2013-2021 רמת השוויון נותרה ללא שינוי משמעותי. בשנת 2022 חל שיפור בממד העוצמה עקב עליה משמעותית בייצוג פוליטי של נשים בממשלת בנט-לפיד, ורמת השוויון המגדרי עלתה ב-12%, אולם היא ירדה ב-6% בשנת 2023 עקב צניחה בייצוג הפוליטי לנשים בממשלה ה-37.

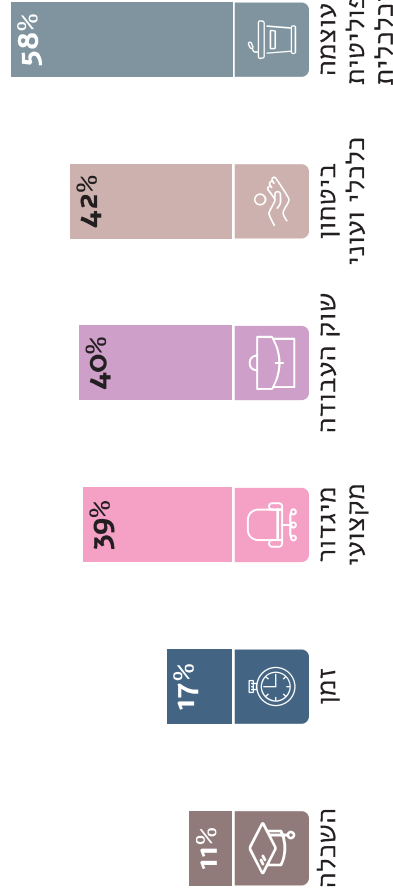
שוויון

אי-שוויון

עומק האי-שוויון

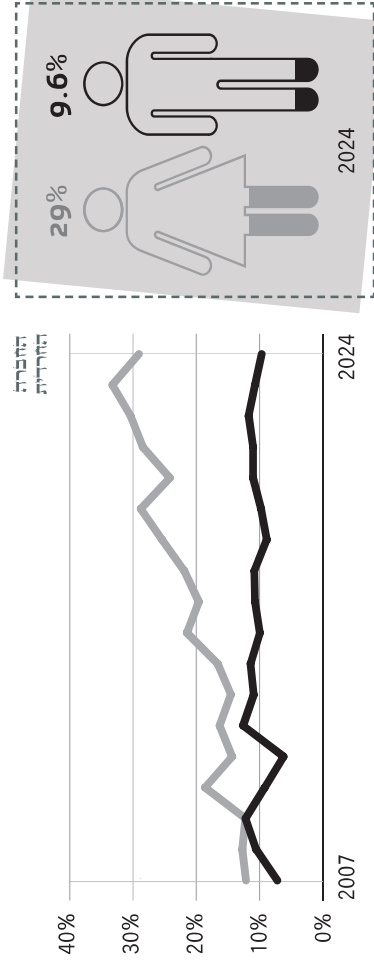
חישוב עומק האי-שוויון מאפשר לזהות באיזה תחום הפער בין נשים לגברים הוא הגדול ביותר ובאיזה תחום הוא הקטן ביותר. ככל שהאחוז גבוה יותר, כך האי-שוויון גדול יותר.

הצטלבויות: החברה החרדית

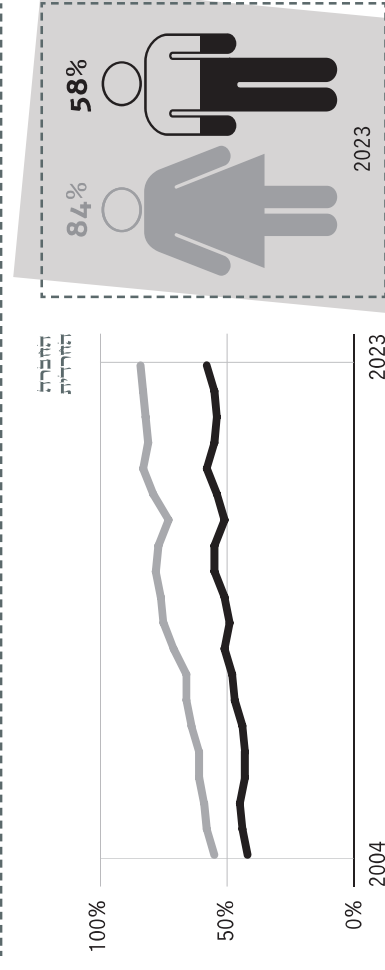
בחברה החרדית יותר נשים מגבירים רוכשות השכלה אקדמית ומשתתפות בשוק העבודה.

בעלי/ות תואר אקדמי (ראשון ומעלה) בחברה החרדית בקרב גילאי 20+

מקור: המכון הישראלי לדמוקרטיה

השתתפות בכוח העבודה בחברה החרדית גילאי 25-64

מקור: המכון הישראלי לדמוקרטיה

המלצות לכיווני פעולה ומדיניות

1

השנים האחרונות מדגימות עד כמה **ההישגים** בתחום השוויון המגדרי הם **שבריריים**. במסגרת מדיניות הממשלה הנוכחית מתקיימת בישראל **הדרה של נשים מעמדות כוח והשפעה פוליטיות וכלכליות**. הדרה זו מתרחבת על רקע הרס הדמוקרטיה והחלשת שומרי הסף שלה, לצד התעצמות כוחות שמרניים בעלי יום הפוגע בזכויות בסיסיות של נשים בחברה הישראלית. ניתוח נתוני מדד המגדר מדרג השנים המלמד כי **כוח פוליטי פמיניסטי פורמלי** מביא לצמצום פערים מגדריים בתחומי חיים שונים. אולם הבחירות הכלליות שיתקיימו בסוף שנת 2026 אינן צפויות לשנות את החמנה ולהגדיל את הייצוג הפוליטי של נשים כל עוד אין **מנגנונים מחייבים להגדלת הייצוג של נשים ולקידום סדר יום פמיניסטי** במפלגות השונות. נדרשת חקיקה המחייבת ייצוג הולם בכל הרמות כדי לתקן את המצב הנוכחי.

החלשת שומרי הסף של הדמוקרטיה והתעלמות ממנגנוני בקרה הן שינוי בכללי המשחק הדמוקרטיים. יש לכך השלכות רוחב על מצבן של נשים וזכויותיהן בכל תחומי החיים. בעקבות כך, **ארגונים פמיניסטיים** פועלים כשומרי סף חליפיים בניסיון למנוע פגיעה נוספת במעמדן של נשים במרחב הציבורי, כאשר גישתן למשאבים מצטמצמת.

2

הגידול המואץ בתפוצת כלי נשק במרחב האזרחי, הציבורי והפרטי הוא מקור להגברת האלימות בחברה הישראלית. הניסיון ממדינות אחרות מלמד כי ההנחה שריבוי כלי נשק מייצר ביטחון אינה תקפה, ולכן **בטווח הארוך יש צורך להניע מהלך לצמצום היקף הנשק במרחב האזרחי. בטווח המיידי** נדרש מיסוד של מנגנוני בקרה אפקטיביים בתהליך מתן רישיונות להחזקת נשק פרטי, ובכלל זה שילוב של מידע ממערכות הרווחה, הבריאות והביטוח הלאומי, מידע שהוא קריטי למניעת מקרים של מתן רישיון נשק למי שאינם כשירים ועלולים להוות סיכון (לעצמם או לסביבתם), ולהגנה על נשים שמתמודדות עם אלימות במשפחה.

3

בשגרה, ועוד יותר במהלך המלחמה, ברור הצורך הדחוף בגיבוש פתרונות שיטתיים שיאפשרו **התמודדות עם חיי עבודה ומשפחה**. שינויים מבניים בשוק העבודה, בין היתר צמצום מספר השעות בשבוע העבודה והנהגת חינוך חילוני לגילאי 3-5, וחישוב מחדש של החשבונאות הלאומית באופן שעשייתו ותומכת הכלכלית של נשים בביצוע עבודות שקופות בבית ובמשפחה יבואו לידי ביטוי בתמ"ג ויתוגמלו בדרכים שונות – כל אלה הם צעדים הכרחיים להבטחת יכולתם של נשים (וגברים) להתפרנס ולגדל ילדים בבבוד.

4

בחירת רמת הבידול המגדרי בתחומי הלימוד בהשכלה הגבוהה ובמשלחי היד **בשוק העבודה** מעידה על מגדור עמוק של תחומים אלה, וגם על היעדר שינוי של דפוסי מסורתיים מפלים מגדריים ואף העמקה שלהם. השינויים המבניים בשוק העבודה שהוצעו כאן הם תנאי הכרחי לגיוון מגדרי של תחומי הלימוד והתעסוקה. ייתכן גם שאלו השפעות רוחב של ההדרה של נשים ממוקדי כוח והשפעה המתורגמת לחיזוק דפוסיים מגדריים שמרניים בתחומי חיים נוספים.

5

הוצאות הביטחון המוגברות לצד לחצים פוליטיים מביאים **לפגיעה אנושה בשירותים הציבוריים וברשת הביטחון הסוציאלית**. נשים הן הנפגעות העיקריות מכך, שכן הן רוב המועסקים בתחומי הבריאות, הרווחה והחינוך, והן גם פגיעות יותר כלכלית ולכן געורות יותר בשירותים אלו. נדרשת **בחינה של קיצוצים תקציביים מפרסקטיבה מגדריה** כדי שלא להעמיק עוד יותר את הפגיעה בנשים. זאת ועוד, **מנגנונים שנועדו לבטא הערכה והוקרה למשרתי המילואים**, כגון תגמול כספי ישיר, השבות בלימודים אקדמיים וקדימות במכרזים ציבוריים, **עולים להתמסד כדפוסיים מגדריים של אי-שוויון בהזדמנויות ובתגמול**. יש לבחון את המנגנונים השונים גם בראי ההשלכות ארוכות הטווח שלהם על שוויון בין נשים לגברים בפרט ועל שוויון חברתי בכלל.

6

המשבר הרבי-מערבתי שישראל נמצאת בו משפיע באופן שונה על נשים ועל גברים. מענה הולם לצרכים מגדריים ייחודיים חייב להינתן באופן שוטף ולהתבסס על **נתונים רגשי-מגדריים**, המשמשים תשתית להבנת הצרכים של נשים מקבוצות חברתיות שונות ולפיתוח מדיניות שמבטיחה שינוי בהתאם. לכן נדרשים איסוף שיטתי ופרסום בזמן אמת של נתונים סטטיסטיים מפולחים מגדריים. הדבר רלוונטי לכלל הגורמים העוסקים באיסוף ופרסום של נתונים – הן רשויות המדינה והן מכוני מחקר וארגונים בחברה האזרחית.

מרכז שוות במכון ון ליר בירושלים שם לו למטרה להטמיע את מושג השוויון המגדרי בחשיבה ובפעולה החברתית, ובכך להוציא את סוגיית האי-שוויון המגדרי מתחום אחריותן הבלעדית של הנשים ולנסחה כתפיסת עולם חברתית הנוגעת לכלל החברה בישראל. המבט המגדרי חושף את המנגנונים המכוננים אי-שוויון ביחסי הכוח הכלכליים, הפוליטיים והתרבותיים בין גברים לנשים. הרחבתו של מבט זה אל החברה בכללותה מאפשרת לקרוא תיגר על הסדר החברתי הקיים ולגרום לכך שעולמן, צורכיהן וניסיון חייהן של נשים ממגוון מיקומים חברתיים וקבוצות יובאו בחשבון בכינונו של סדר זה.

בחברת מוצגים נתונים מרכזיים של מדד המגדר.
כלל הנתונים המרכיבים את המדד זמינים באתר yodaat.org **יודעת**

פיתוחו ופרסומו של מדד המגדר התאפשרו הודות לתמיכתם הנדיבה של הקרנות והגופים הבאים:

**קרן
גלילאו**

רחוב ז'בוטינסקי 43, ירושלים 9104001, ת"ד 4070, טל' 02-5605222; פקס 02-5619293
43 Jabotinsky St., Jerusalem 9104001, P.O.B. 4070, Tel. 972-2-5605222, Fax. 972-2-5619293
شارع جابوتنسكي ٤٣، القدس ٩١٠٤٠، ص. ب. ٤٠٧٠، تلفون: ٥٦٠٥٢٢٢-٠٢، فاكس: ٥٦١٩٢٩٣-٠٢
vanleer@vanleer.org.il • www.vanleer.org.il